

Paweł Tarka

Uniwersytet Gdański, Wydział Ekonomiczny
II rok SS1 MSG, Finanse Międzynarodowe i Bankowość

Prawne i historyczne podstawy konfliktu handlowego Unii Europejskiej ze Stanami Zjednoczonymi

Wstęp

Opublikowany pod koniec listopada ubiegłego roku raport Dyrektora Generalnego Światowej Organizacji Handlu (WTO) nie pozostawia złudzeń co do trudnej sytuacji światowego handlu¹. Ograniczenia importu wzrosły w ubiegłym roku do rekordowych poziomów, niewidzianych od 2012 r. Utrudnienia w handlu wzrosły skokowo względem 2018 r. i wywołują już efekt hamowania wzrostu gospodarczego na świecie. Jest to zachwianie dotychczasowych trendów. WTO doniósł, że w 2018 r. przeciętne obowiązujące cło na świecie wynosiło 9%, o 1 pkt proc. mniej w stosunku do sytuacji 10 lat wcześniej. Obniżanie stawek celnych zaobserwowano na całym świecie i w krajach na każdym poziomie rozwoju gospodarczego. W 2019 r. sytuacja uległa zmianie, ale ograniczenia te nie wzięły się jednak znikąd i choć zapoczątkowanie agresywnej polityki celnej przez administrację prezydenta Trumpa znalazło odzwierciedlenie w zeszłorocznych statystykach, to pod wieloma względami źródła obecnej sytuacji można się też doszukiwać w konfliktach handlowych z zeszłej dekady. Mając to na uwadze, warto więc przyjrzeć się sytuacji Unii Europejskiej, jej roli w ubiegłych konfliktach i perspektywach działania wobec eskalacji konfliktu.

Unia Europejska i Stany Zjednoczone połączone są bardzo ściśle łańcuchem zależności i choć Brexit grozi znacznym zmniejszeniem obrotów USA z Unią (Handel z Wielką Brytanią stanowi 3,2% całkowitego wolumenu handlu zagranicznego USA w ostatnim okresie²), to jak na razie Unia Europejska jako całość pozostaje głównym partnerem handlowym USA i *vice versa*, mimo że oba kraje zapewniają sobie dostęp do rynków chłonnych na towary i usługi. W 2018 r. handel UE z USA osiągnął całkowitą wartość 675 541 mln euro, co stanowiło 17.2% obrotów Unii z zagranicą³.

---

¹ Trade Policy Review Body – Overview of developments in the international trading environment - Annual report by the Director-General – Mid-October 2018 to mid-October 2019, WTO Doc. WT/TPR/OV/22, 29.11.2019 r.

² Strona internetowa U.S. Census Bureau, www.census.gov [dostęp: 11.01.2020].

³ Komisja Europejska, Top Trading Partners 2018 – Trade Statistics.

Przy tak dużym wolumenie, nie powinna dziwić bogata historia sporów handlowych między obiema stronami. WTO zarejestrowało 35 sporów handlowych, w których UE oskarżało USA i 20 dla których role były odwrócone. Jest to rekordowa ilość spraw, która świadczy o ścisłych związkach handlowych między mocarstwami. Znaleźć wśród nich można skargi na szereg praktyk niezgodnych z umowami międzynarodowymi. Przyjmują one zwykle charakter ochronny, choć nie brakuje i takich, które miały na celu obejście ograniczeń dostępu do niektórych rynków i dotyczą bardzo zróżnicowanych grup towarowych— surowców, żywności, biotechnologii, czy elektroniki. Dla dobrego zrozumienia istoty sporu i sytuacji zaangażowanych podmiotów konieczne jest poznanie historii obecnego konfliktu i sytuacji prawnej wiążącej strony.

Celem artykułu jest wyjaśnienie istoty sporu handlowego między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Unią Europejską poprzez pryzmat historyczny i prawny, ze szczególnym wyróżnieniem sporów arbitrażowych. W tym celu przeprowadzono studia literaturowe oraz analizę i zestawienie kluczowych spraw toczonych w sądzie arbitrażowym WTO między badanymi stronami. Ponadto dokonano przeglądu kluczowych dla tematu aktów prawnych Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych, celem próby uporządkowania skomplikowanej historii konfliktu i zarysowanie ciągu decyzyjnego Organu Rozstrzygania Sporów WTO, który cały czas oddziałuje na stale rozwijającą się sytuację między uczestnikami.

1. Ramy działania polityki celnej Unii Europejskiej

Podstawę dla rozważań o polityce celnej UE stanowi jej prawo pierwotne. Artykuł 207 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że „Wspólna polityka handlowa jest oparta na jednolitych zasadach, w szczególności w odniesieniu do zmian stawek celnych [...], a także handlowych środków ochronnych, w tym środków podejmowanych w przypadku dumpingu lub subsydiów.” Ramy realizacji wspólnej polityki handlowej określa Parlament Europejski wraz z Radą poprzez rozporządzenia uchwalane w drodze zwykłej procedury ustawodawczej⁴. Przepisy te mogą przyjmować postać nowych ceł nakładanych przez UE na państwo trzecie, jak choćby rozporządzenie z dnia 25.04.2005 r., ustanawiające dodatkowe cła przywozowe na niektóre produkty z USA⁵, które stoi u początku współczesnego sporu, będąc odpowiedzią na agresywną politykę protekcjoni-

---

⁴ Art. 207 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 326, 26.10.2012.

⁵ Rozporządzenie Rady (WE) NR 673/2005 z dnia 25 kwietnia 2005 r. ustanawiające dodatkowe cła przywozowe na niektóre produkty pochodzące ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, Dz. Urz. UE L 110/1.

styczną USA na początku XXI wieku. Inne stanowią bazę ramowych polityk, jak choćby rozporządzenie z początku 2019 roku⁶, wprowadzające nowe procedury ustanawiania klauzul ochronnych, rozszerzających możliwość zawieszania preferencyjnego traktowania celnego wobec państw przede wszystkim stosujących praktyki dumpingowe na rynku UE. Wyrażona przez Radę potrzeba wprowadzania dodatkowych procedur ochronnych wpisuje się w atmosferę napiętych konfliktów handlowych i aurę niepewności na rynkach międzynarodowych, o których alarmuje WTO⁷.

Ponadto w obrębie polityki unijnej funkcjonuje program Cła 2020, powołany w obecnej formie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 11.12.2013 r. na okres od 2014 do 2020 r.⁸ Program ma charakter transgraniczny i jego celem jest wspomaganie i rozwój współpracy między organami celnymi Unii. Mimo, że Unia Europejska jako organizacja ponadnarodowa kontroluje politykę celną państw członkowskich, to same państwa wciąż kontrolują swoje urzędy celne i pozostają odpowiedzialne za wdrażanie polityki celnej UE na swoich granicach. Stąd też konieczność funkcjonowania programu wspierającego, który wspomagać ma współpracę celną państw członkowskich na poziomie Unii. Program Cła 2020 obowiązywał już we wcześniejszych okresach i przypuszczać można, że po naniesieniu niezbędnych modyfikacji zostanie ponownie wznowiony w grudniu 2020 r. na kolejne 6 lat.

2. Ramy działania polityki celnej USA

W USA na mocy konstytucji kontrolę nad polityką handlową oraz cłami sprawuje kongres, który ustanawia cele polityki handlowej, wprowadza przepisy, programy i porozumienia, a także nadzoruje wykonawcze zadania agencji federalnych związane z handlem międzynarodowym⁹. Congressional Research Service w swoim raporcie na temat polityki handlowej USA informuje, że współczesna polityka handlowa USA charakteryzuje się tendencjami do liberalizacji i współpracy międzynarodowej w ramach WTO, a działania administracji prezydenta Trumpa w sektorze handlu stanowią dla kongresu „prawny i nadzorczy

---

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/287 z dnia 13 lutego 2019 r. wprowadzające dwustronne klauzule ochronne oraz inne mechanizmy umożliwiające tymczasowe wycofanie preferencji przewidzianych w niektórych umowach handlowych zawartych między Unią Europejską a państwami trzecimi, Dz. Urz. UE L 53/1.

⁷ WTO, *World Trade Statistical Review 2019*, OECD Publishing, Paryż 2019, s. 26.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1294/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program działania dla cel w Unii Europejskiej na okres 2014–2020 (Cła 2020) i uchylające decyzję nr 624/2007/WE Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 53/1.

⁹ Art. 1 §8 i §10. Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki.

problem”¹⁰. Sytuacja prawna między kongresem, a prezydentem USA jest skomplikowana. Ustawy takie jak *Trading with the Enemy Act of 1917*, czy *Trade Act of 1974* dają prezydentowi bardzo szeroki wachlarz uprawnień w zakresie kreowania polityki handlu zagranicznego. Kiedy Donald Trump ogłosił nałożenie cel na stal, które ostatecznie uderzyły też w Unię Europejską, zrobił to poprzez rozkaz wykonawczy¹¹ (*executive order*), za podstawę cytując jedynie ochronę bezpieczeństwa narodowego w oparciu o sekcję 232 Trade Expansion Act of 1962¹². USA stoi więc zarówno u podstaw dzisiejszego porządku w handlu światowym jak i dotyczącego go w ostatnim czasie kryzysu. Obecna administracja kładzie bardzo silny nacisk na zwalczanie deficytu w handlu, którą postrzega jako niesprawiedliwe traktowanie USA przez partnerów handlowych. Prezydent Trump wyrażał się nieprzychylnie o WTO mówiąc w wypowiedzi dla Fox News, że organizacja „jest korzystna dla wszystkich tylko nie nas [USA]”¹³ i latem 2018 roku w wywiadzie udzielonym Bloomberg News zagroził wyjściem USA z porozumienia¹⁴.

3. Historia konfliktu

28.10.2000 r. Parlament USA uchwalił poprawkę do Ustawy o Cłach z 1930 r. o nazwie *Continued Dumping and Subsidy Offset Act* (dalej CDSOA). Nowe przepisy pozwalały na przekazywanie funduszy pozyskanych przez Departament Bezpieczeństwa Krajowego z cel antydumpingowych i wyrównawczych na wspieranie lokalnych producentów. Sprawa zasługuje na uwagę, gdyż w przeciwieństwie do wielu innych sporów między USA, a UE nie dotyczy konkretnego produktu, czy incydentu, a ramowej polityki celnej. Dotyka szerokiej grupy państw trzecich, pozostaje nierozwiązana, aż do dzisiaj, stając się podstawą prawną dla wielu działań Unii.

W dniu 27.01.2003 r. Organ Rozstrzygania Sporów (dalej ORS) Światowej Organizacji Handlu przyjął raport Organu Apelacyjnego¹⁵ i sprawozdanie potwierdzone raportem Organu Apelacyjnego¹⁶, które stwierdziły, że CDSOA jest

---

¹⁰ Congressional Research Service, *U.S. Trade Policy: Background and Current Issues*, aktualizacja z dnia 22 czerwca 2019 r.

¹¹ Akt Wykonawczy Prezydenta USA, *Adjusting Imports of Steel Into the United States*, Rejestr Federalny, Proclamation 9705, 15.03.2018.

¹² Trade Expansion Act of 1962, SEC. 232, Safeguarding National Security, Public Law 87-794, 11.10.1962.

¹³ Strona internetowa BBC News, www.bbc.com [dostęp: 12.01.2020].

¹⁴ Strona internetowa Bloomberg www.bloomberg.com [dostęp: 12.01.2020].

¹⁵ Raport Organu Apelacyjnego WTO w sprawie *United States – Continued Dumping and Subsidy Offset Act of 2000*, WTO Doc. WT/DS217/AB/R, przyjęto: 27.01.2003 r.

¹⁶ Raport Panelu w sprawie *United States – Continued Dumping and Subsidy Offset Act of 2000*, WTO Doc. WT/DS217/AB/R, przyjęto: 27.01.2003 r.

niezgodny ze zobowiązaniami Stanów Zjednoczonych wynikającymi z porozumień w ramach WTO.

Sprawa była jednak daleka od zakończenia. USA wyrażało sprzeciw wobec poziomu zawieszenia koncesji i nie dotrzymało terminu przyznanego im na implementację zaleceń ORS. Dopiero w dniu 26.11.2004 r. ORS udzielił zezwolenia na zawieszenie stosowania w stosunku do Stanów Zjednoczonych koncesji celnych i zobowiązań wynikających z GATT 1994 zgodnie z decyzją arbitra. przez Unię Europejską wraz z pozostałymi pokrzywdzonymi państwami. Nałożono dodatkowe cło *ad valorem* w wysokości do 15% na niektóre produkty importowane z USA do UE. Cło miało pokryć straty poniesione w handlu, a wyniki z niezgodności ustawodawstwa USA z obowiązującymi zasadami WTO i nie może przekraczać, w skali roku, kwoty zniweczenia lub naruszenia korzyści wobec państwa nakładającego cło. Jeszcze w 2004 r. arbitrzy stwierdzili, że poziom zniweczenia lub naruszenia korzyści Wspólnoty sięgał każdego roku 72% kwot wypłaconych na mocy CDSOA związanych z cłami antydumpingowymi i wyrównawczymi płaconymi konkretnie przy przywozie z Unii Europejskiej w ostatnim roku, za który były dostępne dane.

Dnia 17 lutego 2006 r. USA oświadczyło, że została wprowadzona ustawa dostosowująca ostatecznie przepisy krajowe do obowiązujących zasad WTO. Z oświadczeniem nie zgodziły się strony skarżące, podnosząc, że nowe przepisy jedynie w części odpowiadały na werdykt arbitrażu. Konflikt na tym polu przyspieszał z biegiem lat, jako że ww. ustawa w znacznej mierze ograniczyła straty państw pokrzywdzonych. Mimo to, spór trwa do dzisiaj. 10.05.2019 r. Unia zawiadomiła WTO o kolejnych zmianach w liście produktów z USA objętych cłem na podstawie niniejszego sporu.

Równoległe Stany Zjednoczone toczyły spór przeciwko Unii Europejskiej, podnosząc kolejne skargi w ORS o nieuczciwe praktyki Wspólnoty w sektorze lotniczym. Pierwsze ognisko sporu sięga końca XX w. Dnia 21.05.1999 r. USA oskarżyły UE o działania niezgodne z porozumieniem GATT oraz zasadami zawartymi w WTO w Sprawie Subsydiów i Środków Wyrównawczych (SCM) względem Francuskiego przedsiębiorstwa *Sextant Avionique*¹⁷, które zajmowało się wytworzeniem nowego systemu kontroli lotu, przystosowanego do samolotu spółki Airbus SE. W szczególności, strona skarżąca zarzucała, że rząd Francji w porozumieniu z Komisją Europejską zgodził się przyznać spółce Sextant preferencyjny, niekomercyjny kredyt na wykonanie zamówienia. Sprawa nie doczekała się rozwiązania, a konflikt o wspieranie producentów sektora lotniczego zaczął nabierać rozpędu.

---

¹⁷ Wniosek o konsultacje w sprawie European Communities — Measures Relating to the Development of a Flight Management System, WTO Doc. WT/DS172/1, 21.05.1999 r.

Dnia 6.10.2004 r. Stany Zjednoczone ponownie zgłosiły skargę o naruszenie przez Wspólnotę postanowień GATT oraz SCM w sektorze lotniczym. Zarzucane działania obejmowały wsparcie finansowe w rozwoju nowych technologii, kredyty preferencyjne, możliwości umorzenia długów, granty oraz zapewnianie przez rządy dóbr i usług na rozwój i rozbudowę zakładów przemysłowych, produkujących samoloty spółki Airbus SE¹⁸.

Tego samego dnia Unia Europejska złożyła równoległą skargę przeciwko Stanom Zjednoczonym, zarzucając im niezgodne z obowiązującymi porozumieniami GATT oraz SCM subsydiowanie producentów samolotów, w szczególności spółki The Boeing Company¹⁹. W miarę biegu sporu, Unia Europejska złożyła jeszcze jedną skargę w przedmiocie sporu, nawet zanim jeszcze panel ekspertów wypowiedział się w sprawie pierwszej skargi²⁰. Postępy nad pierwszą skargą utknęły w miejscu w 2006 r. i w dalszym biegu sporu to druga skarga stała się punktem wyjścia strony europejskiej.

Do obu spraw zebrano panel ekspertów, który przez kolejne lata badał prawdziwość oskarżeń i stopień pokrzywdzenia stron przez działania niezgodne z umowami. W sporze USA przeciwko UE, dopiero w dniu 10.06.2010 r. panel przedstawił obszerny raport przedstawiający szeroko zakrojony program pomocy i niezgodnych z porozumieniami międzynarodowymi inwestycji rządowych wykonanych przez Francję, Hiszpanię, Wielką Brytanię oraz Niemcy na rzecz przedsiębiorstwa Airbus SE. Ekspersi stwierdzili, że efektem subsydiów było zakłócenie importu produktów z USA do UE oraz państw trzecich i prawdopodobna utrata udziałów na tych rynkach.

Podobnie jak USA w przytoczonej wcześniej sprawie z 2000 r., tym razem Unia Europejska wprowadziła przepisy, które do pewnego stopnia odzwierciedlały zalecenia ORS, jednak nie była w stanie dowieść całkowitej implementacji tych zaleceń. Nawet po długim procesie odwoławczym ciągnącym się aż do 2018 r. Unia nie zaprzestała całkowicie działań łamiących porozumienia w ramach WTO i nie dostosowała przepisów prawa, a czwórka wcześniej wymienionych członków Unii wciąż wspierała spółkę Airbus SE. Wobec niespełnienia zaleceń sądu arbitrażowego, w dniu 2.10.2019 r. ORS zezwolił na obarczenie Unii Europejskiej cłami odwetowymi do wysokości ok. 7,5 mld USD rocznie²¹.

---

¹⁸ Wniosek o konsultacje w sprawie European Communities and Certain member States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft, WT/DS316/1, 06.10.2004 r.

¹⁹ Wniosek o konsultacje w sprawie United States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft, WTO Doc. WT/DS317/1, 06.10.2004 r.

²⁰ Wniosek o konsultacje w sprawie United States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft – Second Complaint, WTO Doc. WT/DS353/1, 27.06.2005 r.

²¹ Decyzja arbitra z dnia 2 października 2019 r. w przedmiocie sporu European Communities and Certain member States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft, WTO Doc. WT/DS316/RW2, 02.10.2019.

Równoległy konflikt przeciwko praktykom USA wciąż czeka na ostateczne rozstrzygnięcie, bo choć stwierdzono już, że działania USA uchybiały umowom międzynarodowym, to nie zapadł jeszcze ostateczny werdykt w sprawie. W dniu 11.04.2019 r. ORS przyjął raport, w którym panel ekspertów stwierdził, że USA dopuściło się niezgodnego z umowami wspierania The Boeing Company poprzez obligacje, subsydia i ulgi podatkowe. Po zmianach w składzie arbitrów, prace nad sporem zostały wznowione w dniu 5 czerwca 2019 r.

Najnowszy epizod w tym trwającym dekadę konflikcie stanowią skargi Unii Europejskiej na nałożone przez prezydenta Trumpa cła niemające poparcia w żadnych decyzjach w ramach WTO. Jak wspomniano wcześniej, w ramach proaktywnej polityki obecnej administracji USA, prezydent Stanów Zjednoczonych nakłada cła w ramach obrony bezpieczeństwa narodowego. W dniu 1.06.2018 r. Unia Europejska wystąpiła o konsultacje w sprawie ceł nałożonych przez USA na stal i aluminium²², a 29 stycznia 2019 r. także w sprawie o cła na hiszpańskie oliwki²³. Obie sprawy pozostają we wczesnym etapie procesu, zebrało dla nich panele ekspertów, co oznacza, że przez kilka następnych lat, o ile spór nie zostanie zakończony wcześniej przez porozumienie stron, zbierane będą dowody na niezgodne z zasadami WTO przepisy i działania USA.

Podsumowanie

W ostatnim roku doszło do niezwykle nasilenia konfliktów handlowych i protekcyjnych tendencji zarówno Unii Europejskiej jak i Stanów Zjednoczonych. Konflikt ten przebiega dwutorowo. Po pierwsze obie strony wywierają na siebie presję poprzez uznaniowe działania wykonawcze i protekcyjną legislatywę. Po drugie, toczą spory w ramach arbitrażu WTO. Ogromna część sporu dopiero nabiera rozpędu. W trakcie gdy główna skarga Unii Europejskiej – o subsydia dla The Boeing Company wciąż czeka na rozstrzygnięcie, obie strony regularnie składają na siebie pomniejsze skargi i nakładają cła bez związku z rozstrzygnięciami WTO.

Ostatecznie polityka nieustępowania ani o krok może tylko doprowadzić do dalszej eskalacji konfliktu w kolejnych latach, na czym z pewnością ucierpią obie strony. Ich gospodarki są blisko związane i już zaczęły odczuwać negatywne efekty ceł. Rokowania Congressional Budget Office, agencji federalnej dostarczającej Kongresowi USA danych ekonomicznych, przewidują spowolnienie wzrostu realnego PKB w Stanach Zjednoczonych o 0.3 punktu procentowego w okre-

---

²² Wniosek o konsultacje w sprawie United States – Certain Measures on Steel and Aluminium Products, WTO Doc. WT/DS548/1, 01.06.2018 r.

²³ Wniosek o konsultacje w sprawie, United States – Anti-dumping and countervailing duties on ripe olives from Spain, WTO Doc. WT/DS577/1, 29.01.2019 r.

sie od roku 2018 do 2020 oraz wzrost cen towarów konsumpcyjnych i inwestycji biznesowych²⁴. Sytuacja w Europie wygląda podobnie. Komisja Europejska szacuje, że w 2019 r. tempo wzrostu pkb zmalało o 0.6 punktu procentowego w stosunku do poprzedzającego roku i choć ma ono wzrosnąć w 2020 r., to nadal będzie znacząco mniejsze niż w 2018 r.²⁵

Bibliografia

- Congressional Research Service, *U.S. Trade Policy: Background and Current Issues*, aktualizacja z dnia 22 czerwca 2019 r.
- Komisja Europejska, *European Economic Forecast. Summer 2019*, Institutional Paper 108, 10.06.2019.
- Komisja Europejska, *Top Trading Partners 2018 – Trade Statistics*.
- Kongres Stanów Zjednoczonych, *An Update to the Budget and Economic Outlook: 2019 to 2029*, 21.08.2019.
- Raport Organu Apelacyjnego WTO w sprawie *United States – Continued Dumping and Subsidy Offset Act of 2000*, WTO Doc. WT/DS217/AB/R, przyjęto: 27.01.2003 r.
- Raport Panelu w sprawie *United States – Continued Dumping and Subsidy Offset Act of 2000*, WTO Doc. WT/DS217/AB/R, przyjęto: 27.01.2003 r.
- Rozstrzygnięcie arbitrów w przedmiocie sporu *European Communities and Certain member States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft*, WTO Doc. WT/DS316/RW2, 02.10.2019 r.
- Strona internetowa BBC News, www.bbc.com.
- Strona internetowa Bloomberg, www.bloomberg.com.
- Strona internetowa U.S. Census Bureau, www.census.gov.
- Wniosek o konsultacje w sprawie *European Communities – Measures Relating to the Development of a Flight Management System*, WTO Doc. WT/DS172/1, 21.05.1999 r.
- Wniosek o konsultacje w sprawie *European Communities and Certain member States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft*, WT/DS316/1, 06.10.2004 r.
- Wniosek o konsultacje w sprawie *United States – Anti-dumping and countervailing duties on ripe olives from Spain*, WTO Doc. WT/DS577/1, 29.01.2019 r.
- Wniosek o konsultacje w sprawie *United States – Certain Measures on Steel and Aluminium Products*, WTO Doc. WT/DS548/1, 01.06.2018 r.
- Wniosek o konsultacje w sprawie *United States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft*, WTO Doc. WT/DS317/1, 06.10.2004 r.
- Wniosek o konsultacje w sprawie *United States – Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft – Second Complaint*, WTO Doc. WT/DS353/1, 27.06.2005 r.
- WTO, *Trade Policy Review Body – Overview of developments in the international trading environment – Annual report by the Director-General – Mid-October 2018 to mid-October 2019*, WTO Doc. WT/TPR/OV/22, 29.11.2019 r.

---

²⁴ Kongres Stanów Zjednoczonych, *An Update to the Budget and Economic Outlook: 2019 to 2029*, s. 37, 21.08.2019.

²⁵ Komisja Europejska, *European Economic Forecast. Summer 2019*, Institutional Paper 108, 10.06.2019.

Streszczenie

Celem artykułu było wyjaśnienie istoty sporu handlowego między Stanami Zjednoczonymi Ameryki, a Unią Europejską poprzez pryzmat historyczny i prawny. Dokonano przeglądu odnoszących się do badanego tematu aktów prawnych UE oraz USA. Przeanalizowano otoczenie prawne polityki handlowej USA z wyszczególnieniem regulacji ustrojowych oraz dynamiki uprawnień Kongresu Stanów Zjednoczonych i urzędu Prezydenta Stanów Zjednoczonych w odniesieniu do polityki celnej i handlowej. Analogicznie przeanalizowano prawo pierwotne Unii Europejskiej, tworzące podstawy ustrojowe dla uwarunkowań polityki handlowej oraz akty prawa wtórnego, określające szczegóły tej polityki. Przeprowadzono analizę i zestawienie kluczowych spraw arbitrażowych, toczonych w sądzie arbitrażowym Światowej Organizacji Handlu między badanymi stronami i wywnioskowano, że spór przebiega dwutorowo—na linii dyskrecjonalnych interwencji oraz spraw toczonych w ramach WTO. Polityka eskalacji wojny celnej okazuje się być szkodliwa dla obu gospodarek, które odnotowują spowolnienie wzrostu gospodarczego.

Słowa kluczowe: wojny celne, spory handlowe, WTO, handel międzynarodowy

LEGAL AND HISTORIC BASIS OF TRADE WAR BETWEEN THE EUROPEAN COMMUNITY AND UNITED STATES

Summary

The main goal of the article was to explain the nature of the trade conflict between the United States of America and the European Union through both legal and historical lenses. It has been achieved through an analysis of crucial legal instruments of both parties along with their influence on legal systems within the scope of international trade policies. In particular, in regards to granting executive power over tariffs and the international trade policy as described by, respectively, the Constitution of the United States and the Treaty on the Functioning of the European Union and acted upon through acts of congress and executive orders of the president in the U.S. and regulations of Council and Commission in the EU. Key trade disputes between the parties, brought before the Dispute Settlement Body of the Worlds Trade Organization have been examined, leading to a conclusion, that trade war between the analyzed parties can be described through biaxial dynamic. Firstly, through discretional interventions and secondly, through engaging in legal disputes within WTO. The escalation of conflict by both sides has been proven to bear detrimental effect to both of the involved economies, which have already started to slow down.

Keywords: custom wars, trade disputes, WTO, international trade